

บทความ

Nursing Round (NR) : รูปแบบหนึ่งของการพยาบาลแบบองค์รวม ภาค 2

ปีงบประมาณ 2557

โดย พ.ว. วิลาสินี โชคอนุวัฒน์

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

ตึกผู้ป่วยชายร.พ.ราชวิถี

จ.ศรีสะเกษ

โรงพยาบาลหลายแห่งได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพ ด้วยระบบ Hospital Accreditation : HA ของสรพ. และได้กำหนดให้มีการดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม หรือที่เรียกว่า Holistic Care ซึ่งพยาบาล นอกจากจะได้รับการฝึกสอนในการพยาบาลผู้ป่วยทางกายแล้วยังต้องดูแลด้านจิตใจและสังคมไปพร้อมกัน ภาพของการดูแลทางด้านร่างกายมักจะพบเห็นอยู่เสมอ ในหน้าที่ปฏิบัติประจำวันของพยาบาล ส่วนการดูแลด้านจิตใจและสังคม มักจะเป็นรูปแบบของการพูดคุย ซักถามอาการจากผู้ป่วยและญาติซึ่งใช้เวลาไม่ถึง 5 นาที แต่กิจกรรม NR เป็นการให้เวลากับผู้ป่วยและญาติ ประมาณ 30-40 นาที แม้จะไม่ได้กระทำกับผู้ป่วยทุกราย แต่จะเป็นกลุ่มผู้ป่วยที่มีปัญหาซับซ้อน กลุ่มที่มีภาวะเสี่ยง กลุ่มโรคเรื้อรัง ตลอดจนกลุ่มโรคที่มีจำนวนมากของหน่วยงาน

ตึกผู้ป่วยชาย โรงพยาบาลราชวิถี ได้ดำเนินกิจกรรมนี้มานานปี ได้กระบวนการเรียนรู้ภายในหน่วยงาน ได้ร่วมด้วยช่วยกันในทีม ได้ฝึกทักษะการพูด การฟัง การให้คำแนะนำ การปลอบประโลม ตลอดจนการให้กำลังใจ นอกจากนี้ยังได้ลบล้างคำว่า "ไม่มีเวลาให้ผู้ป่วย" ยังได้สัมผัสองค์รวมแห่งชีวิต ได้เข้าใจในส่วนลึก เช่น เข้าใจวิถีชีวิตวัฒนธรรมครอบครัวความเชื่อ ความรัก ความศรัทธา ความหวัง และความตั้งใจ ทั้งของผู้ป่วยและญาติ ในทางตรงกันข้าม ก็ได้สัมผัสถึงความทุกข์ใจ ความท้อแท้หมดกำลังใจ ความบาดหมาง ปัญหาที่ค้างค้ำของบุคคลต่างๆ ในครอบครัว

เมื่อถึงเวลานัดหมาย ซึ่งจะมีการทำกิจกรรมในภาคบ่าย ทีมพยาบาลและผู้ป่วยจะมีความตั้งใจที่จะให้ถึงเวลานั้น จะมีการมองนาฬิกาที่ติดกับผนังเป็นระยะๆ บางครั้งผู้ป่วยจะมีการต่อรอง ให้รอญาติอีกคน การทำ NR ใ้ว่าจะราบรื่นทุกครั้ง อาจมีการติดขัด จากผู้นำ ผู้ร่วมทีม หรือจากการควบคุมสถานการณ์ไม่ได้ เช่นการซักถามนอกประเด็น แต่ทีมพยาบาลจะช่วยกันแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและดำเนินการจนถึงขั้นตอนสุดท้าย หลังจากนั้นจะวิเคราะห์ร่วมกัน โดยการประเมินเพื่อแก้ไขและปรับปรุงในครั้งต่อไป

ปัญหาที่พบบ่อยมาก ในกลุ่มพยาบาลอาวุโส คือ เรื่องการใช้แบบประเมิน 11 แบบแผนสุขภาพของ Gordon เพราะไม่ได้เรียน ส่วนพยาบาลระดับเริ่มต้นถึงระดับปฏิบัติการจะเป็นเรื่องทักษะของการพูดและการแก้ไขปัญหานั้นในขณะทำกิจกรรม

กลุ่มผู้ป่วยในกิจกรรม NR นั้นถือว่าเป็นครู เป็นองค์ความรู้ในชีวิตจริงเป็นบทเรียนที่มีค่า เป็นคลังข้อมูลทางการพยาบาล ดังเช่น

- ผู้ป่วย HT ควบคุมความดันโลหิตไม่ได้ เนื่องรับประทานข้าวต้มกับไข่เค็มทุกวัน (ผู้ป่วยเลี้ยงเป็ดคนนอกจากขายไข่เป็ด แล้วยังต้องถนอมอาหารในรูปแบบการทำไข่เค็ม และยังเป็นหนึ่งผลิตภัณฑ์ของหมู่บ้าน
- ผู้ป่วยที่เป็นผู้ชายส่วนใหญ่จะมีการสูบบุหรี่ ดื่มกาแฟ และเครื่องดื่มชนิดอื่น 100
- ผู้ป่วยเป็นนิ่วในกระเพาะปัสสาวะ ดื่มน้ำประปาในหมู่บ้านมาประมาณ 10 ปี ปลูกต้นกระโดนที่บ้านและเก็บรับประทานกับน้ำพริกเป็นประจำ

นอกจากนี้ยังพบความเชื่อต่างๆ

- ผู้ป่วยที่เป็นพระภิกษุจะละสังขารเมื่ออายุ 72 ปี (ปัจจุบันอายุ 68 ปี)
- ผู้ป่วยโรคอสูทกอิส ต้องไม่ให้ IV Fluid
- ผู้ป่วย COPD จะใช้การสูบบุหรี่กระตุ้นให้ออ เพื่อขับเสมหะทำให้หายใจโล่งขึ้น

ในด้านความรู้

- การนอนคว่ำจะเพิ่ม PaO₂
- การเปลี่ยนท่าบ่อยๆ ทำให้ O₂ ในเลือดไหลเวียนมากขึ้น
- O₂ 1-3 ลิตร มีความเข้มข้น 24-31 %
- ยาพ่นในการรักษาโรคหอบหืดบางชนิดเป็น Steroid ดังนั้นหลังใช้จะต้องบ้วนปากหรือแปรงฟัน
- ยาตีพ่นที่มีรสเค็ม ต้องระวังในผู้ป่วยกลุ่มโรคหัวใจ โรคไต หลังใช้ต้องบ้วนปาก

ได้เรียนรู้กับผู้ป่วย/ญาติในเรื่อง

- ผู้ป่วยอัมพาต จะใช้ขวดน้ำ อัดลมพลาสติก ใส่ น้ำ ใช้ถ่วงในการเพิ่มกำลังของแขนขา และยังใช้ผลมะกรูดสด ในการกระตุ้นแรงบีบมือ เพราะผิวมะกรูดขรุขระ และยังมีกลิ่นหอมสดชื่น
-

ได้มองเห็นความทุกข์ของผู้ป่วย

- บางคนมีการเจ็บป่วยหลายโรคเหมือนเคราะห์ซ้ำกรรมซัด เช่นเป็นโรค COPD , DM และ HT และมีประวัติเดิมถูกแทง ซี่โครงหัก3 ซี่ ที่มปิด ต้องตัดปอดบางส่วน เคยเป็น UGIH และการมารักษาครั้งนี้มาด้วยเป็นแผลบริเวณทวารหนัก
- การรอกอxygenมาเยี่ยม เป็นครั้งสุดท้ายก่อนเสียชีวิต ในผู้ป่วยPalliative Care
- การที่ผู้ป่วยเบาหวานอยู่โคเดเตียงตามลำพัง กับภรรยาผู้ชีวิตที่เดินไม่ได้ เพราะเป็นโรคข้อเข่าเสื่อม

การทำ NR มีเรื่องราวต่างๆมากมายไม่สามารถที่จะนำมาบรรยายได้หมด บางเรื่องทีมการพยาบาลก็สามารถช่วยแก้ไขปัญหาได้ แต่บางเรื่องไม่สามารถช่วยแก้ไขได้แต่พวกเราตกลงร่วมกันว่าจะพยายามทำให้ดีที่สุด

ขอยกตัวอย่างของ อาจารย์นายแพทย์โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ ท่านได้พูดถึง “ดอกไม้” เวลาถามว่าดอกไม้ประกอบด้วยอะไร คนส่วนใหญ่มักจะตอบว่า ประกอบด้วย ก้านดอก กลีบดอก เกสรตัวผู้-ตัวเมีย เรามักลืมน่าองค์ประกอบของดอกไม้คือความงาม อาจเพิ่มเติมว่ามีกลิ่นหอม และสัญลักษณ์ของความรักร่วมด้วย การจะมองเห็นความงามของดอกไม้ได้ เราต้องมีความสามารถ ที่จะมองเห็นองค์รวม ในทำนองเดียวกันเราจะมองเห็นผู้ป่วยทุกคนได้โดยไม่แยกส่วนเป็นอวัยวะ หรือแม้กระทั่งแยกส่วนเป็นวิชาชีพ เราก็ต้องมีความสามารถที่จะเห็นองค์รวมเช่นกัน

